
ANNALES
UNIVERSITATIS MARIAE CURIE-SKŁODOWSKA
LUBLIN - POLONIA

VOL.LX, SUPPL. XVI, 6

SECTIO D

2005

Zakład Pielęgniarstwa Internistycznego z Pracownią Pielęgniarstwa Onkologicznego
WPiNoZ Akademii Medycznej w Lublinie
p.o. Kierownika: Prof. dr hab. n. med. Jadwiga Daniluk

BOŻENA BACZEWSKA, BEATA KROPORNICKA, ROBERT ŁUCZYK,
BOGUMIŁA KOŁEK, EWA KRZYŻANOWSKA, ELŻBIETA NOWICKA

*Retrospective estimation of quality of nursing care hold on patient
with diseases of haematopoethic system in the field of observation
of patient's symptoms and reactions*

**Ocena opieki pielęgniarskiej sprawowanej nad pacjentem
z chorobą układu krwiotwórczego w zakresie obserwacji symptomów i reakcji chorego**

Opieka pielęgniarska stanowi jeden z najszerszych obszarów świadczeń zdrowotnych realizowanych w najbliższym i najbardziej bezpośrednim kontakcie z odbiorcą usług, ma więc wpływ na ogólny ich poziom [1, 2, 3]. Sprawowanie opieki nad pacjentem z chorobą układu krwiotwórczego wymaga od pielęgniarki ogromnej wiedzy klinicznej, znajomości problemów pacjenta, których przyczyną jest choroba, jak również umiejętności dostosowania opieki do realnego zapotrzebowania na nią. W procesie opieki pielęgniarka realizuje wiele funkcji wynikających z jej roli zawodowej. Jedną z nich jest obserwacja symptomów i reakcji pacjenta. Funkcja ta stanowi jeden z podstawowych komponentów procesu opieki, a jakoś realizacji tej funkcji można ocenić retrospektywnie w oparciu o analizę dokumentacji.

Celem pracy była ocena jakości opieki pielęgniarskiej sprawowanej nad pacjentem z chorobą układu krwiotwórczego w zakresie obserwacji symptomów i reakcji chorego.

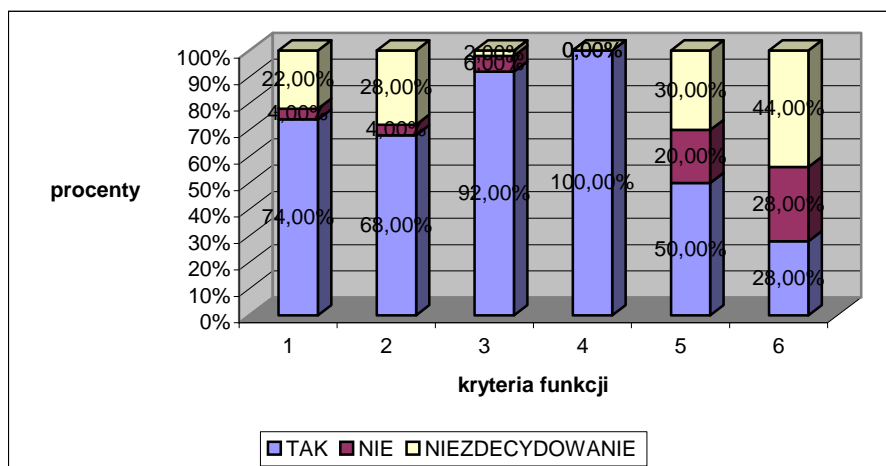
MATERIAŁ I METODA

Badaniami objęto 50 pacjentów hospitalizowanych w Katedrze i Klinice Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku AM w Lublinie. Dobór chorych był losowy. Badania przeprowadzono od stycznia do lutego 2004 roku. Analizie poddano dokumentację pielęgniarską aktualnie obowiązującą w oddziale. W badaniach wykorzystano retrospektywną metodę oceny jakości opieki pielęgniarskiej opracowaną przez zespół pod kierunkiem M. C. Phaneuf - The Nursing Audit [4].

Funkcję obserwowanie symptomów i reakcji pacjenta poddano ocenie z uwagi na 6 kryteriów. Opieka pielęgniarska w zakresie tej funkcji może być sprawowana na poziomie: doskonałym (32 - 40 pkt.), dobrym (24 - 31 pkt.), niepełnym (16 - 23 pkt.), słabym (8 - 15 pkt.), niebezpiecznym (0 - 7 pkt.).

WYNIKI BADAŃ I ICH OMÓWIENIE

Wyniki oceny funkcji - obserwowanie symptomów i reakcji pacjenta w zakresie poszczególnych kryteriów przedstawia ryc. 1.

Rycina 1. Ocena realizacji funkcji: obserwowanie symptomów i reakcji pacjenta w zakresie poszczególnych kryteriów w badanej populacji (N=50)

Kryteria oceny funkcji:

- ⇒ Obserwacja przebiegu rozpoznanej choroby w rozumieniu ogólnym.
- ⇒ Obserwacja przebiegu rozpoznanej choroby u danego pacjenta.
- ⇒ Obserwacja komplikacji spowodowanych leczeniem (każdy lek i zabieg).
- ⇒ Obserwacja podstawowych parametrów życiowych.
- ⇒ Obserwacja reakcji pacjenta na swój stan.
- ⇒ Obserwacja reakcji pacjenta na przebieg choroby.

Z danych przedstawionych na rycinie 1 wynika, iż obserwacja przebiegu rozpoznanej choroby w rozumieniu ogólnym (kryt.1) była prowadzona w przypadku 37 (74%) pacjentów, w 11 (22%) dokumentacjach dowody na to były niepełne, natomiast w 2 (4%) przypadkach nie odnotowano jej w ogóle.

Analizowana dokumentacja 34 (68%) pacjentów zawierała pełne dowody, iż prowadzono obserwację przebiegu rozpoznanej choroby u danego pacjenta (kryt. 2). Wątpliwe dowody w zakresie spełnienia tego kryterium znajdowały się w dokumentacji 14 (28%) pacjentów, natomiast w przypadku 2 (4%) chorych dowodów takich nie było.

Dowody potwierdzające, iż prowadzono obserwację pod kątem komplikacji spowodowanych leczeniem (na każdy lek i zabieg) (kryt. 3) znajdowały się w 46 (92%) badanych dokumentacjach, w 1 (2%) dokumentacji były niepełne, natomiast w przypadku 3 (6%) pacjentów nie było ich wcale.

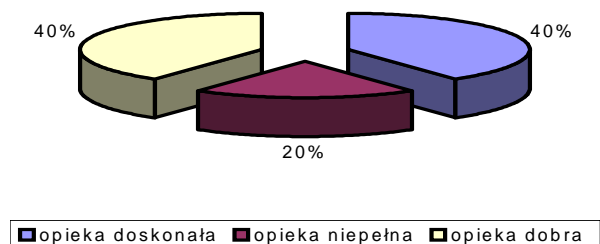
Z każdej analizowanej dokumentacji pacjentów wynika, że pielęgniarki zawsze prowadziły obserwację podstawowych parametrów życiowych (kryt.4).

Dowody, które potwierdzają prowadzenie przez pielęgniarki obserwacji w zakresie reakcji pacjenta na swój stan (kryt. 5) stwierdzono w 25 (50%) analizowanych dokumentacjach. W przypadku 22 (44%) pacjentów były wątpliwe, nie odnotowano ich w odniesieniu do 10 (20%) chorych.

Ocena jakości opieki pielęgniarskiej pod względem kryterium 6 wypadła niezadowolająco. Tylko w 14 (28%) przypadkach pielęgniarki prowadziły obserwację reakcji pacjenta na przebieg choroby. W 22 (44%) analizowanych dokumentacjach dowody te były wątpliwe, a w przypadku 14 (28%) brak było dowodów iż prowadzono taką obserwację.

Pacjenci z badanej populacji otrzymali opiekę pielęgniarską w zakresie tej funkcji na poziomie doskonałym, dobrym i niepełnym, co przedstawia ryc. 2.

Z danych przedstawionych na rycinie 2 wynika, że większość pacjentów otrzymała opiekę na wysokim poziomie – 40% na poziomie dobrym i 40 % na poziomie doskonałym. Dziesięć osób w zakresie tej funkcji otrzymało opiekę niepełną.

Rycina 2. Ocena jakości opieki pielęgniarskiej w zakresie realizacji funkcji: obserwacja symptomów i reakcji pacjenta (N=50)

WNIOSKI

- ⇒ W zakresie funkcji – obserwacja symptomów i reakcji pacjenta, pielęgniarki najczęściej świadczyły chorym opiekę na poziomie dobrym i doskonałym.
- ⇒ Doskonalenia wymaga prowadzenie obserwacji w zakresie obserwacji reakcji pacjenta na swój stan oraz reakcji pacjenta na przebieg choroby.

PIŚMIENNICTWO

1. Ciechaniewicz W., Górajek – Józwick J., Czachor M.: Miejsce i znaczenie jakości w opiece w programie kształcenia pielęgniarek Unii Europejskiej. II Ogólnopolska Konferencja: „Jakość w Opiece Zdrowotnej”. Kraków, 13-14 marca 1997 roku, 28-29.
2. Dyk D., Dudzińska E., Krysiak I.: Jakość świadczeń intensywnej opieki pielęgniarskiej. III Ogólnopolska Konferencja: „Jakość w Opiece Zdrowotnej”. Kraków, 2-3 kwietnia 1998 roku, 9,11-12.
3. Węsiak G.: Zmiany w pielęgniarstwie jako warunek podniesienia jakości usług. Piel. I Poł. 1993, 9,11-12.
4. Phaneuf M. C.: The Nursing Audit: Profile for Excellence. New York. Appleton – Centóry – Crofts 1972.

STRESZCZENIE

Celem pracy była ocena realizacji funkcji pielęgniarskiej – obserwacja symptomów i reakcji u pacjenta z chorobą układu krwiotwórczego.

Badaniami objęto 50 pacjentów hospitalizowanych w Katedrze i Klinice Hematoonkologii i Transplantacji Szpiku AM w Lublinie.

W badaniach wykorzystano retrospektywną metodę oceny jakości opieki pielęgniarskiej – The Nursing Audit.

Analiza dokumentacji pacjentów wykazała, że funkcja pielęgniarska – obserwacja symptomów i reakcji była świadczona wobec chorych najczęściej na poziomie dobrym i doskonałym. W dziesięciu przypadkach funkcja ta była realizowana na poziomie niepełnym.

SUMMARY

The aim of research was to assess realisation of nursing function – the observation of symptoms and reactions of a patient with disease of haemopoietic system.

The research has covered a group of 50 patients hospitalized in the Department of Haematooncology and Bone Marrow Transplantation of the University School of Medicine in Lublin.

A retrospective method of assessment of nursing care quality – The Nursing Audit – was used during the research.

The analysis of patients' documentation has shown that nursing function – the observation of symptoms and reactions, was in majority realized at good and excellent level. In only ten cases the function was realized at not complete level.